

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA
MORAVA

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Střední odborná škola MORAVA o.p.s.

Vypracoval: PhDr. Vítězslav Kulíšek, školní metodik prevence

Cíle školy

Cílem Střední odborné školy MORAVA o.p.s je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti. Dle *Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb.* Škola si v prevenci stanovuje tyto dlouhodobé cíle:

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- školní poradenské pracoviště vytváří a aktualizuje strategii předcházení školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost

S žáky ohroženými školní neúspěšností pracuje výchovná poradkyně, školní metodik prevence, třídní učitelé i učitelé jednotlivých předmětů. Žákům jsou poskytována podpůrná opatření s cílem eliminovat nebo alespoň zmírnit projevy školní neúspěšnosti.

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženi

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
- žáci, kteří přestoupili na naši školu v průběhu školního roku
- žáci, kteří jsou dlouhodobě nemocní
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace
- žáci, pro které není český jazyk mateřským jazykem

Diagnostika žáka ohroženého školní neúspěšností

- nerozumí výkladu
- nestíhá si zapisovat látku dle výkladu
- dělá mu problémy zpracovat si výpisky z učebnice či jiných materiálů
- nedokáže určit, co je podstatné, učí se z paměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení
- špatně se soustředí
- má slabou vůli (nedokáže se přinutit k domácí přípravě)
- může mít problémy při komunikaci s vyučujícím, obavu sdělit, že něčemu nerozumí
- odmítá nabízenou pomoc i přes zjevné problémy

Neúspěch ve škole se může projevit nejenom v prospěchu, ale i výskytem závadového chování – např. porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením ve třídním kolektivu.

Na pravidelných poradách a pedagogických radách je průběžně vyhodnocováno vzdělávání žáků a případný výskyt rizikového chování. V případě školních problémů jsou neprodleně prostřednictvím třídních učitelů informováni zákonní zástupci. Výchovná poradkyně a školní metodik prevence se snaží ve spolupráci s třídními učiteli a vedením školy vzniklou situaci řešit a navrhnout možnosti, které by mohly vést k nápravě. V případě potřeby či zájmu je žákovi a jeho zákonným zástupcům nabídnuta pomoc odborníků ze školského poradenského zařízení, či jiných organizací dle charakteru problému.

Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

Včasně podchycení žakových potíží jednotlivými vyučujícími. Ti zejména vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém. V takovém případě informují zákonné zástupce žáka a třídního učitele.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy.

Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje zákonné zástupce, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence a vedením školy. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči zákonným zástupcům (individuální doučování, vyšetření v PPP apod.).

Je uplatňován třístupňový model péče

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Základem účinného řešení školní neúspěšnosti je správné rozpoznání příčin, viz výše uvedené faktory.

Vedení školy vyhodnocuje, zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů, nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje svoji kontrolní a hospitační činnost.

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení,
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější,
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování zákonných zástupců o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad a předmětových komisí je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Formy práce s neúspěšnými žáky

Zaměřujeme se zejména na následující oblasti:

- snažíme se problém zachytit co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti
- úzce spolupracujeme s poradenskými zařízeními a se zákonnými zástupci
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich individuální tempo a posilujeme motivaci žáků
- nabízíme žákům individuální konzultace
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků volíme takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci
- v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka, a tím podporujeme jeho pozitivní motivaci k učení
- užíváme podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opravy
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy a tabulky, dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- jednostranně nezdůrazňujeme nedostatky a chyby žáka

Prevence patologických jevů a školní neúspěšnosti

- **Mapování třídního klimatu, výskytu rizikového chování**
 - mapování provádí každý měsíc třídní učitelé, zaměřují se na absenci, na formy rizikového chování, třídní učitelé evidují, jak situaci řešili, kdy a jakým způsobem komunikovali se zákonnými zástupci. Výkaz odevzdávají školnímu metodikovi prevence, který závěry z mapování řeší s výchovnou poradkyní a společně se domluví na dalším postupu.

- **Mapování (prevence) školní neúspěšnosti**

- Mapování (prevenci) provádí každý měsíc všichni učitelé, zapisují nabídnuté konzultace neúspěšným žákům, zaznamenávají, zda se žáci na nabídnuté konzultace dostavili a zapisují důvody, proč se na konzultaci nedostavili. Výkaz odevzdávají školnímu metodikovi prevence, který závěry z mapování řeší s výchovnou poradkyní a společně se domluví na dalším postupu.

- **Komunikační systém**

- Třídní učitelé budou pravidelně informovat o výskytu rizikového chování a o školní neúspěšnosti metodika prevence, ten kontaktuje zákonného zástupce a domluví společný postup s výchovným poradcem a školním poradenským pracovištěm.

Řešení školní neúspěšnosti

Řešení školní neúspěšnosti probíhá formou pravidelných konzultací s vyučujícími – termíny konzultační hodin si stanovují vyučující na začátku školního roku a zveřejňují je na svých nástěnkách a dále v google učebně (podmínky klasifikace). Řešení je též posíleno aktivním nabízením konzultací žákům ze strany učitelů, které je každý měsíc mapováno a vyhodnocováno metodikem prevence společně s výchovnou poradkyní. V případě, že se žák/ žákyně nedostaví na nabídnutou konzultaci, je postupováno komplexně ve spolupráci školního poradenského pracoviště s rodinou žáka i se žákem samotným. Třídní učitelé jsou v pravidelném kontaktu se zákonnými zástupci žáků ohrožených školní neúspěšností

- **Nástroje využívané k péči o žáky ohrožené školní neúspěšností**

- **Plán pedagogické podpory** – vzniká z iniciativy třídního učitele, příp. ostatních vyučujících. Zpracovává ho výchovná poradkyně, může mít omezenou platnost nebo může být využíván po delší časové období; je pravidelně vyhodnocován

- **Individuální vzdělávací plán**– podpůrné opatření vytváří výchovná poradkyně na základě doporučení školského poradenského zařízení nebo jiného odborníka.
- **Asistent pedagoga**– asistent pedagoga podporuje slabší žáky ve třídě, personální zajištění je vždy vázáno na doporučení školského poradenského zařízení

Vypracoval: PhDr. Vítězslav Kulíšek, školní metodik prevence

Schválila: Ing. Petra Kalousková, ředitelka školy

Dne: 30. 08. 2023